

ДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЛОГІСТИКИ З УРАХУВАННЯМ ПОТРЕБ РИНКУ

Маслак Г.В., Хара М.В.

ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

Abstract. *The main methods of supply chain management, which ensure the efficiency, quality and sustainability of companies in the modern market environment, are considered. The main current problems related to the training of logistics specialists taking into account the needs of the market are presented.*

Сучасний стан економіки України призвів до нових викликів та тенденцій у розвитку логістичних транспортних процесів. Провідні вчені та практики у цій сфері констатують, що в Україні у 2022-2023 роках відбулося зниження за всіма напрямками логістичного ринку. Проте ситуація може незабаром зміниться – серед трендів в українській логістиці аналітики виділяють розвиток невеликих хабів, особливу увагу до енергоносіїв, низький рівень інвестицій. За їх оцінками, головними трендами логістики є перерозподіл інвестицій, розвиток релокованих бізнесів, інвестиції в аналітику та автоматизація. Головні чинники перебудови ланцюгів постачання – це закриття кордонів, релокація бізнесу, відключення електрики, закриття портів. Одне з нових нововведень це включення в липні 2022 року українських логістичних шляхів у мережу TEN-T, а до 2030 року, згідно з планом розвитку коридорів TEN-T, в Україні планується реалізувати проекти на загальну суму 4,45 млрд євро. Технологічні компанії повністю змінюють правила у своїх галузях, покращують життя всього людства, пропонуючи революційний сервіс для бізнесу. Всі ці аспекти мають бути враховані при підготовці здобувачів вищої освіти в галузі логістики та транспорту, чим і займається кафедра «Транспортні технології підприємств» ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», яка випускає магістрів за освітньою програмою «Організація перевезень та управління на промисловому транспорті» і бакалаврів за освітньою програмою «Транспортні технології (на залізничному транспорті)».

Особлива увага при підготовці фахівців приділяється методам і практикам управління ланцюгами постачання, які спрямовані на

оптимізацію процесів і покращення продуктивності в усьому ланцюзі постачання [1]. Матеріальний потік розглядається з фази виробництва і вимагає уваги до пошуку можливостей оптимізації його проходження через виробничі ланки, а також через технологічні «стики» виробничих ланок [2], тому управлінням матеріальними потоками розглядається як процес цілеспрямованого впливу на підсистеми логістичної системи або фрагменти логістичного ланцюга поставок, які зайняті просуванням матеріальних та інформаційних потоків від продуцента до місць кінцевого споживання з організацією взаємодії різних видів транспорту.

Ключові методи управління ланцюгами постачання включають наступне:

Прогнозування попиту: Розробка точних методів прогнозування попиту допомагає визначити, скільки товарів чи послуг потрібно виробляти чи закуповувати. Це дозволяє уникнути надлишкових запасів і дефіциту товарів.

Управління запасами: Ефективне управління запасами включає в себе оптимізацію рівнів запасів, мінімізацію затрат на зберігання і зниження ризиків пов'язаних із застарілими або непроданими товарами.

Логістика та транспортування: Ефективна логістика і вибір оптимальних транспортних маршрутів можуть значно зменшити витрати на перевезення і скоротити час доставки.

Управління вартістю: Методи управління вартістю дозволяють ідентифікувати і зменшувати надмірні витрати в ланцюгу постачання, що допомагає підвищити прибутковість.

Управління якістю: Забезпечення якості товарів і послуг у кожній стадії ланцюга постачання допомагає уникнути відхилень та рекламаций від клієнтів.

Управління ризиками: Аналіз і управління ризиками допомагає ідентифікувати та зменшувати загрози, такі як збої постачання, зміни валютних курсів, природні катастрофи та інші фактори, які можуть вплинути на ланцюг постачання.

Технології і інновації: Використання передових технологій, таких як Інтернет речей (IP), штучний інтелект (ШІ), блокчейн і автоматизація, допомагає покращити ефективність і видимість в ланцюгу постачання.

Партнерські відносини: Розвиток партнерських відносин з постачальниками та клієнтами сприяє спільному вирішенню проблем і підвищенню ефективності ланцюга постачання.

Управління стійкістю: З огляду на сучасні виклики, такі як екологічні питання та соціальна відповідальність, важливо враховувати аспекти стійкості в ланцюзі постачання.

Моніторинг та аналіз даних: Постійний моніторинг та аналіз даних допомагають виявляти проблеми та можливості для оптимізації процесів у реальному часі.

Ці методи допомагають компаніям підтримувати ефективність, якість і стійкість своїх ланцюгів постачання, щоб вони могли адаптуватися до сучасних викликів і забезпечувати високий рівень задоволення клієнтів.

Управління ланцюгами постачання (УЛП) є критичним аспектом успіху бізнесу, особливо в умовах швидко змінюючогося бізнес-середовища і впровадження сучасних технологій. Нижче наведено ключові аспекти, які варто враховувати при управлінні ланцюгами постачання, зокрема, урахування найновітніших технологій і сучасних викликів [3].

Цифрова трансформація: Перехід до цифрових технологій, таких як Інтернет речей (IoT), аналітика даних, штучний інтелект (ШІ), блокчейн та хмарні рішення, дозволяє вдосконалити процеси управління ланцюгами постачання і зменшити витрати.

Прогнозування попиту: Використання аналітики і ШІ для прогнозування попиту допомагає підтримувати оптимальні рівні запасів, уникати надлишкових запасів і забезпечувати належний рівень обслуговування клієнтів.

Ефективний склад: Використання автоматизації та роботизації для оптимізації складського управління, включаючи підтримку горизонтальних та вертикальних переміщень товарів, дозволяє зменшити час та витрати.

Екологічна стійкість: Розробка екологічно стійких практик у ланцюгах постачання може допомогти відповісти на сучасні вимоги щодо збереження навколишнього середовища і регулювання викидів.

Глобальні ланцюги постачання: З урахуванням глобальної природи бізнесу сучасних компаній, важливо розглядати інтернаціоналізацію і глобальні ланцюги постачання, а також враховувати тарифні бар'єри і вирішувати питання логістики через кордони.

Ризиковий управління: Врахування найновітніших технологій і сучасних викликів, таких як геополітичні конфлікти, кризи глобального ринку і катастрофи, допомагає розробити більш ефективні стратегії ризикового управління.

Співпраця з постачальниками і клієнтами: Розробка партнерських відносин і підтримка співпраці з ключовими стейкхолдерами дозволяє підвищити ефективність ланцюга постачання та реагувати на зміни на ринку.

Загалом, сучасне управління ланцюгами постачання вимагає використання передових технологій та постійного аналізу та адаптації до сучасних викликів, щоб забезпечити ефективність, стійкість та конкурентоспроможність вашого бізнесу.

Підвищення якості підготовки фахівців з логістики є важливим завданням, оскільки логістика відіграє ключову роль у сучасному бізнес-середовищі [4]. Проте це також є великим викликом через швидку зміну технологій і потреб ринку. Деякі актуальні проблеми, що стосуються підготовки фахівців з логістики з урахуванням потреб ринку, включають:

Технологічна трансформація: Швидкий розвиток цифрових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн і Інтернет речей, вимагає від фахівців логістики знань і навичок у цих областях. Важливо забезпечити, щоб навчальні програми включали в себе сучасні технології і методи.

Глобалізація: Зростаюча глобалізація бізнесу створює потребу в фахівцях, які розуміють міжнародні логістичні процеси, митні правила та міжкультурну комунікацію.

Стійкість та екологічні аспекти: Потреба в стійкому управлінні ланцюгами постачання та врахування екологічних аспектів стає все важливішою. Фахівці логістики повинні бути здатні розробляти стратегії, спрямовані на зменшення впливу на довкілля.

Роботизація та автоматизація: Зростаюча автоматизація в логістиці може змінювати роль фахівця, оскільки багато рутинних завдань можуть виконувати автоматизовані системи. Фахівці повинні бути готові до роботи з новими технологіями та роботами.

Навчання на відстані: Пандемія COVID-19 пришвидшила перехід до навчання на відстані. Освітні заклади повинні розробити ефективні онлайн-курси і ресурси для студентів, щоб забезпечити доступ до освіти в будь-який час і в будь-якому місці.

Практичний досвід: Фахівці з логістики повинні мати можливість набувати практичний досвід через стажування та практичні курси. Співпраця з бізнесом та промисловими партнерами може забезпечити студентам цю можливість.

Актуальність навчальних програм: Навчальні програми повинні регулярно оновлюватися, враховуючи зміни в технологіях та потребах ринку. Партнерство з індустрією може допомогти забезпечити, що програми відповідають потребам роботодавців.

Міждисциплінарність: Фахівці логістики повинні бути здатні працювати в команді та взаємодіяти з фахівцями інших галузей, таких як маркетинг, фінанси, інженерія і ін.

Висновки

Таким чином забезпечення високої якості підготовки фахівців логістики потребує постійного оновлення навчальних програм і співпраці між освітніми закладами і бізнесом, щоб відповідати потребам сучасного ринку.

Список використаних джерел

1. Хара, М. В. *Управління ланцюгами поставок та мережами* / М. В. Хара, І. В. Ніколаєнко // *Інжиніринг криз та ризиків транспортних послуг: колективна монографія* / В. М. Самсонкін [та ін.]. – Київ, 2021. – Розділ 3. – С. 74–100.

2. Сумець О. М. *Виробнича логістика: технічні системи і прийоми раціоналізації переміщення матеріальних потоків : навч. посібник* / О.М. Сумець, П.С. Сиром'ятніков / Для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Х. : ТОВ «Пром-Арт», 2018. – 100 с.

3. Khara, M. *Implementation of innovative technologies for modernization of logistic processes = Внедрение инновационных технологий для модернизации логистических процессов* / M. Khara, I. Nikolaienko // *Science, technology and development of innovative technologies = Наука, техника и развитие инновационных технологий = Ylym, tehnika we innowasion tehnologiýalaryň ösüşi : abstracts of papers of the scientific conference, dedicated to the 30th anniversary of independence of Turkmenistan (Aşgabat, June 12–13, 2021 y.). – Aşgabat, 2021. – P. 451–453.*

4. Хара, М. В. *Вплив надійності на логістичні цикли в ланцюгах постачань промислового підприємства [Електронний ресурс]* / М. В. Хара, К. О. Жерновий, І. С. Манік // *Modern systems of science and education in the USA, EU and post-Soviet countries '2021 : proceedings International scientific conference (Seattle; Washington, February 2021 y.). – Seattle; Washington, 2021. – P. 37–39.*